

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

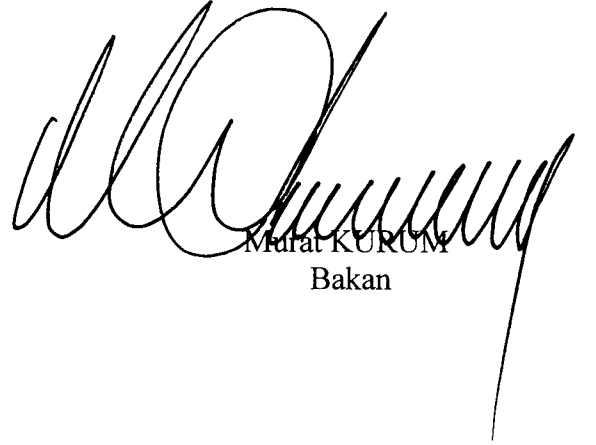
Sayı :30824082-610-**15232601**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**KAYSERİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN M. BAKİ ERSOY'UN
TBMM 7/32342 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

7/32342
GK 11

SORULAR

İklim değişikliği ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Karbon salımının azaltılması, atık yönetimi, yeşil alanların artırılması, su ve enerji tasarrufu gibi alanlarda belediyelerimizin sürdürülebilir ve çevre dostu uygulamaları hayata geçirmesi, sağlıklı şehirleşmenin temel unsurlarındandır.

Bu çerçevede, çevreci belediyecilik anlayışını teşvik etmek ve sürdürülebilir şehir vizyonunu güçlendirmek amacıyla Bakanlığınız tarafından sunulan destek programları, yerel yönetimlerin kapasitesini artırmak bakımından büyük önem arz etmektedir.

Bu kapsamda;

- 1- Bakanlığınız tarafından sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığı temelinde proje yürüten belediyelere halihazırda sağlanan mali ve teknik destekler var mıdır? / yoksa uygulanması planlanmakta mıdır?
- 2- Geri dönüşüm, yenilenebilir enerji kullanımı, yağmur suyu hasadı, yeşil altyapı ve enerji verimliliği konularında belediyelere yönelik özel destek programlar veya teşvikler mevcut mudur? / planlanmakta mıdır?
- 3- Kayseri ilimizde bulunan belediyeler tarafından 2025 yılı içerisinde çevre faaliyetleri kapsamında, bakanlığınıza sunulmuş kaç adet proje vardır? Bunlardan kaçına destek sağlanmıştır?
- 4- 2025 ve sonrasında yerel yönetimlerin iklim değişikliğine uyum kapasitesini artırmak amacıyla yeni bir ulusal strateji veya eylem planı hazırlanması planlanmakta mıdır?
- 5- Sürdürülebilir kentleşme politikaları çerçevesinde, belediyelere yönelik performans kriterleri, çevresel standartlar veya rehber dokümanlar yayımlanması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

Bakanlığımız bağlı kuruluşu İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından Türkiye'de İklim Değişikliğine Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi, 8 Ekim 2019'da başlamış olup, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından Katılım Öncesi Yardım Aracı-II (IPA II) fonları kapsamında finanse edilmektedir. Proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye Ülke Ofisi tarafından yürütülmekte olup, nihai faydalanıcı ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı'dır. Projenin bütçesi 4.225.000 Avro'dur.

Projenin genel hedefi, özellikle sektör ve kent ölçeğinde iklim değişikliğine uyumun güçlendirilmesi yoluyla toplumsal direncin artırılmasıdır.

İklim değişikliğine uyum eylemini uygulamak için Türkiye'de uygun bir ortamın oluşturulması çerçevesinde projenin özel hedefleri ise şunlardır;

- Ulusal iklim değişikliğine uyum politikaları için daha iyi karar verme araçlarının geliştirilmesi,
- Kentsel uyum planlama çözümlerinin sunulması (yerel iklim değişikliğine uyum stratejileri ve eylem planları),
- AB ve uluslararası toplumla iklim değişikliğine uyum için kapasite geliştirme ve ağ oluşturma faaliyetleri,
- İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programının başlatılması,

Proje hedefleri doğrultusunda yürütülen, İklim Değişikliği'ne Uyum Hibe Programı, Türkiye'de yerel ve bölgesel düzeyde iklim değişikliğine uyum eylemlerinin uygulanmasını desteklemeyi amaçlamaktadır. Program, toplulukların dirençliliğini artırmak, doğal kaynakları ve ekosistemleri korumak, şehirlerin ve ekonomik sektörlerin iklim değişikliğine uyum kapasitesini artırmak amacıyla yerel, bölgesel ve uluslararası düzeylerde uyum eylemlerinin uygulanması için hibe sağlamak üzere kurgulanmıştır.

Program, yerel yönetimlerden Bölge ve İl Müdürlükleri'ne, kalkınma ajanslarından sivil toplum kuruluşlarına, üniversitelerden araştırma enstitülerine, odalardan, birliklerden uluslararası sivil toplum kuruluşlarına ve kadar geniş bir paydaş yelpazesine odaklanmaktadır.

İklim Değişikliği'ne Uyum Hibe Programı kapsamında yaklaşık 1000 başvuru alınmıştır ve uygun bulunan 29 adet proje Aralık 2023 tarihinde sözleşme imzalayarak uygulamaya başlamıştır.

Başkanlığımız tarafından geri dönüşüm yenilenebilir enerji kullanımı, yağmur suyu hasadı, yeşil altyapı ve enerji verimliliği konularında belediyelere yönelik doğrudan bir teşvik programı yürütülmemekle birlikte, Avrupa Birliği ile ortaklaşa finanse edilen projeler kapsamında yerel yönetimlere hem mali hem teknik destek sağlanmaktadır.

Söz konusu projeler aracılığıyla belediyeler, iklim değişikliği ile mücadele ve uyum çalışmaları çerçevesinde hibe programlarından yararlanabilmektedir. Bu da enerji verimliliği uygulamalarının hayata geçirilmesi, yağmur suyu hasadı, yeşil altyapı uygulamalarının yaygınlaştırılması ve geri dönüşüm projelerinin geliştirilmesi gibi alanlarda doğrudan katkı sağlamaktadır.

Başkanlığımız, ulusal ve uluslararası işbirlikleriyle yürütülen bu programlar aracılığıyla yerel yönetimlerin iklim değişikliğine uyum kapasitesini güçlendirmekte ve belediyelerin sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda çevresel altyapılarını geliştirmelerine destek olmaktadır.

Türkiye'de Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında yürütülen Uyum Hibe Programı ile 29 adet projeye 6.8 Milyon Avro teknik destek sağlanmıştır. Program kapsamında yerel yönetimlere destek sağlanmıştır.

İklim Değişikliği Başkanlığı olarak, iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda başlatılan projelerin başarılı sonuçlar elde edilmesi hedeflenmektedir. Bu projeler, yerel düzeyde başlatılmakla birlikte, potansiyel faydalarını daha geniş bir alanda görmek için Türkiye genelinde yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. "Yerel İklim Eylemi için Avrupa Birliği Ortaklığı" hibe programı kapsamında sunulan

desteklerin, özellikle iklim değişikliğine karşı hassas bölgelerdeki illerde etkili bir şekilde uygulanması büyük önem taşımaktadır.

İklim Değişikliği Başkanlığı, yerele yönelik yaptığı çalışmalarla da yerel düzeyde uygulama kapasitesinin artırılması yoluyla Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele çabalarına ve kentlerimizin dirençli hale getirilmesine destek olmayı hedeflemektedir.

Yerel yönetimlerin kentin iklim değişikliğinden etkilenebilirliğini analiz ederek Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarını (YİDEP) hazırlaması ve faaliyetlerini bu çerçevede yürütmesi önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere, 02.07.2025 tarihli ve 7552 sayılı İklim Kanunu 09.07.2025 tarihli ve 32951 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İklim Kanunu'nun 6. maddesi kapsamında artık tüm illerimizde, yerel paydaşlarla birlikte Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları (YİDEP) hazırlanması zorunlu hale gelmiştir.

İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından, Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı'nın hazırlanmasını ve bu planların bilimsel temele dayanan, karşılaştırılabilir ve izlenebilir olmasını sağlamak amacıyla Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı'nın idari ve teknik usul ve esaslarını düzenleyen bir yönetmelik taslağı hazırlanmaktadır.

Yönetmelik doğrultusunda 81 ilimizde; ilin sera gazı emisyon envanterini içeren, iklim değişikliğine uyum ve sera gazı azaltım eylemleri belirleyen bütüncül birer Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı'nın hazırlanması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından Büyükşehir Belediyeleri ile Belediyelerin / Birliklerin en uygun ve ekonomik şekilde atık yönetimi yatırımları yapması, atık yönetiminde çevresel yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla Bakanlığımız ve T.C Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yürütülen Katı Atık Programı (KAP) kapsamında Belediyelere mali ve teknik destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız Sıfır Emisyon hedefleri doğrultusunda ; hava kirliliğine neden olan kirleticiler için azaltım stratejileri çerçevesinde Hava Kalitesi'nin iyileştirilmesi Programı (HAP) Hibe Desteği kapsamında altyapı projeleri çeşitlendirilerek yerel yönetimler desteklenmiştir.

Bu çerçevede yerel yönetimlere sağlanan hibe desteği ile özellikle şehir merkezlerindeki doğalgaz altyapısı tamamlanmış bölgelerde sosyal yardıma muhtaç ailelerin konutlarının temiz yakıt dönüşüm çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca, hava kalitesinin korunmasına esas stratejiler çerçevesinde; şehirlerde kentsel yeşil alanlarda yutak alanların oluşturulmasına ilişkin yerel yönetimlere finansal destek sağlanmaktadır.

Bu kapsamda Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Talas Belediye Başkanlığına HAP hibe desteği verilmiştir.

Belediyelerde sıfır atık kapsamında atıkların ayrı olarak toplandığı ve teşvik sisteminin uygulandığı Sıfır Atık Noktaları, vatandaşın geri kazanılabilir atıklarını teslim edebileceği Sıfır Atık Merkezleri, ambalajsız ürünlerin satışının yapıldığı Sıfır Atık Marketleri, toplama operasyonunu gerçekleştiren Sıfır Atık Araçları'nın yanı sıra vatandaşların katılımını teşvik eden eğitim ve farkındalık faaliyetleri de gerçekleştirilmektedir.

Sıfır Atık Projesi kapsamında, sistemin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla 7 bölgede 20 belediye pilot olarak belirlenmiştir. Seçilen ilçelerde sürdürülebilir sıfır atık

uygulamalarının etkin bir şekilde hayata geçirilmesi, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ve atık yönetiminde örnek modeller oluşturulması, geri dönüşüm oranlarının artırılması, atık ayırma sistemlerinin geliştirilmesi ve halkın bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir.

11.11.2023 tarih ve 32366 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atıksu Arıtma Tesisleri Enerji Teşviki Yönetmeliği" kapsamında Atıksu Arıtma Tesisleri’ni mevzuata uygun olarak çalıştıran tesislerin enerji giderlerinin %50’ sine kadarlık kısmı Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

Arıtılmış atık suyun yeniden kullanım oranının artırılması amacıyla yönetmelikte değişiklik yapılmış olup, arıtılmış atık suyun yeniden kullanım oranına göre enerji teşviki %100’e kadar artırımlı olarak ödenebilecektir.

Bakanlığımızca; çevre gelirleri karşılığında, çevre kirliliğinin giderilmesi amacıyla 2025 yılında, Kayseri’de bulunan belediyelerin 16 adet projesine toplam 53.587.000 TL destek sağlanmıştır.

Ayrıca, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Kayseri İli’nin Kocasinan İlçesi’ne bağlı Molu Mahallesi sınırları içerisinde hayata geçirilmesi planlanan "Kayseri Entegre Katı Atık Yönetim Projesi" için hazırlanan Fizibilite Raporu Bakanlığımıza sunulmuş olup, Fizibilite Raporu’na ilişkin eksiklikler 11.06.2025 tarihli yazı Belediye’ye bildirilmiştir.